

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1402/2023.

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó és dr. Salamon László alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria Gfv.I.30.107/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

Indokolás

I.

- [1] 1. Az indítványozóm bank jogi képviselője (dr. Imre András ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az egyedi ügy felperese volt.
- [3] Egy mezőgazdasági termékértékesítéssel foglalkozó gazdasági társaság mint eladó (a továbbiakban: eladó), valamint az egyedi ügy alperese (a továbbiakban: alperes) 2020. december 15-én adásvételi szerződést kötött. A szerződés 250 tonna kálisó (műtrágya) adásvételére irányult.
- [4] Az eladó az adásvételi szerződés napján 27 622 500 Ft értékű számlát állított ki, amelynek esedékességét 2021. június 11. napján határozta meg. Az áru leszállításának végső határideje 2021. május 31. volt. Az eladó kiállított egy dátum nélküli szállítólevelet is, amelyet az alperessel aláírtak. Erre annak érdekében volt szükség, hogy az indítványozó az eladó részére finanszírozást nyújtson a közöttük fennálló faktoring keretszerződés keretében.
- [5] Az eladó az adásvételi szerződés megkötésének napján kiállított egy faktorálási engedményezési értesítőt is az alperes részére, amelyben arról tájékoztatta az utóbbit, hogy a vele szembeni vételárkövetelést az indítványozóra engedményezte. Az alperes az eladó kérésére olyan nyilatkozatot is tett ezen az okiraton, amelynek

értelmében kijelenti, hogy az eladó szerződésszerűen teljesített és az alperes tartozik az indítványozó felé az engedményezett vételárköveteléssel. A nyilatkozat azt is tartalmazta, hogy az alperes az indítványozó felé határidőben teljesít és semmilyen kifogással és beszámítással nem fog élni.

- [6] Az alperes 2021. június 23-án jelezte az eladó felé, hogy sem az eredetileg kikötött 2020. május 30-ig, sem a póthatáridőként meghatározott 2021. július 15-ig nem történt meg a műtrágya leszállítása. Ezért levélben jelezte, hogy semmisnek tekinti a teljesítés megtörténtét elismerő nyilatkozatot továbbá előadta, hogy a műtrágya leszállításáig nem áll módjában fizetni.
- [7] Az indítványozó azt kérte a keresetében, hogy a bíróság kötelezze az alperest 27 622 500 Ft tőke, annak szerződéses késedelmi kamata, a behajtási költségátalány, valamint a perköltség megfizetésére. Másodlagos kereseti kérelmében azt kérte, hogy a bíróság utaló magatartásból származó kártérítés címén kötelezze az alperest 24 860 250 Ft, valamint annak a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) szerinti kamatának 8% ponttal növelt értékű késedelmi kamata, a behajtási jutalék, valamint a perköltség megfizetésére.
- [8] A Bajai Járásbíróság a keresetet az elsődleges és a másodlagos kereseti kérelem tekintetében is elutasította.
- [9] A bíróság megállapította, hogy az adásvételi szerződést az eladó adminisztrátora írta alá, akinek nem volt aláírási joga. A műtrágyát az alperes üzleti partnerének kellett volna az alperes telephelyére szállítani, az nem az alperes kötelezettsége volt. A bíróság azt is megállapította, hogy az alperes nevében a korábbi ügyvezető, a jelenlegi ügyvezető édesapja írta alá az adásvételi szerződést. A korábbi ügyvezető tekintette meg az árut, azonban több próbálkozás ellenére nem engedték, hogy megtekintse a kifejezetten az alperesnek szánt árut. Később tudta meg, hogy az eladó tárolójában olyan áruk voltak, amelyeket több partnernek is eladtak, és ők is az alpereshez hasonlóan jártak. A szerződésben meghatározott áru meglétét az indítványozó is ellenőrizhette volna. Az indítványozó által csatolt, 250 tonna műtrágya leszállítására vonatkozó szállítólevél valótlan, mert ezt a mennyiséget tíz teherautó tudta volna leszállítani, amelyek mindegyikére külön szállítólevelet kellett volna kiállítani a gépjárművek rendszámának és az EKR-kódnak a feltüntetésével. A szállítólevélen dátum sem található.
- [10] Tekintettel arra, hogy az adásvételi szerződést nem az arra jogosult írta alá, továbbá az eladó részéről nem történt meg a teljesítés, az elsőfokú bíróság a Ptk. 6:215. §-ára hivatkozással megállapította, hogy az alperes nem köteles a vételár megfizetésére. Emellett rögzítette azt is, hogy a Ptk. 6:156. § (2) bekezdése alapján a jogosult késedelme kizárja a kötelezett késedelmét.
- [11] A Bajai Járásbíróság megállapította: a felperes alaptalanul hivatkozott a faktoringszerződésre az alperessel szemben, ugyanis az alperes abban a

szerződésben nem volt szerződéskötő fél, annak tartalmáról nem tájékoztatták, ezért annak alapján nem érvényesíthető igény vele szemben.

- [12] A Bajai Járásbíróság a Ptk. 6:91. § (1)-(2) bekezdéseire hivatkozással megállapította, hogy az indítványozó, valamint az eladó megtevesztették az alperest, mert nem tájékoztatták a faktoringszerződés rá nézve hátrányos, a Ptk. szabályaitól eltérő rendelkezéseiről; a faktoringszerződés alapján történő finanszírozás ugyanis az eladó és nem az alperes érdekében állt.
- [13] Az elsőfokú bíróság a másodlagos kereseti kérelem tekintetében úgy foglalt állást, hogy nem alkalmazható az alperessel szemben a Ptk. 6:587. §-a. A Ptk. e rendelkezése értelmében az utaló magatartásra jóhiszemű személy vonatkozásában lehet hivatkozni, azonban a felperes nem tekinthető jóhiszeműnek, mert az ügylettel összefüggő szerződéseket ő készítette el, miközben nem vizsgálta az alperes teljesítőképességét, sem azt, rendelkezésre áll-e az adásvétel tárgya, továbbá aláírt egy nyilvánvalóan valótlan tartalmú, arra nem jogosult által aláírt szállítólevelet. A kárt végső soron nem az alperes okozta a felperesnek, hanem az, aki ellentételezés nélkül a finanszírozásában részesült.
- [14] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Kecskeméti Törvényszék helyben hagyta az elsőfokú ítéletet.
- [15] Az indítványozó csatolta a fellebbezéséhez a meghatalmazást, amellyel az eladó meghatalmazta a munkavállalóját az adásvételi szerződés aláírására. A törvényszék álláspontja szerint e bizonyítékot az indítványozónak az elsőfokú eljárás során, a perfelvétel lezárását megelőzően kellett volna rendelkezésre bocsátania, ezt azonban elmulasztotta.
- [16] A másodfokú bíróság ismételten megállapította, hogy a Ptk. 6:215. §-ára tekintettel alaptalan az indítványozó elsődleges kereseti kérelme, mert az eladó nem teljesítette az adásvétel tárgyának birtokba adására vonatkozó kötelezettségét. Emiatt pedig az engedményes indítványozó sem követelheti a vételárat az alperestől.
- [17] A Kecskeméti Törvényszék a másodlagos kereseti kérelmet illetően, a Ptk. 6:587. §-a körében azt jegyezte meg, hogy az indítványozó nem járt el megfelelő gondossággal a faktorálás, illetve az előfinanszírozás során. A megfelelő gondosság tanúsítása mellett ugyanis meg kellett volna győződnie az okiratok valóságtartalmáról, valamint arról, hogy valóban megtörtént-e a teljesítés. Ennek elmulasztása miatt az indítványozó nem tekinthető jóhiszeműnek. A törvényszék egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperes kárát nem az alperes, hanem az eladó okozta.
- [18] Az indítványozó felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az alkotmányjogi panasszal támadott végzésben visszautasította. A visszautasítás indokaként a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 408. § (2) bekezdését jelölte meg, melynek értelmében nincs helye felülvizsgálatnak vagyoni jogi perben, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indokolásra utalással hagyta

helyben. Tekintettel arra, hogy a felülvizsgálatnak a Kúria álláspontja szerint nem volt helye, emellett az indítványozó nem nyújtott be felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet, ezért a Kúria visszautasította a felülvizsgálati kérelmet.

- [19] 2. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be az Alkotmánybírósághoz – hiánypótlással utóbb kiegészített – alkotmányjogi panaszát, melyben az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, C) cikk (1) bekezdésének, T) cikk (1) bekezdésének, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelmére történő hivatkozással kérte a Kúria végzésének megsemmisítését.
- [20] Az indítványozó előadta, hogy a Pp. 408. § (2) bekezdésének a Kúria általi értelmezése sérti a jogbiztonság, valamint a hatalmi ágak megosztása követelményét, ugyanis a Kúria önkényesen terjeszti ki az alkalmazott rendelkezés alkalmazhatóságát. „[J]ogértelmezésbe bújtatott jogalkotásával” törvénytelen módon kiterjesztette a Pp. 408. § (2) bekezdésének értelmét, ennek következtében megfosztotta az indítványozót a jogorvoslat lehetőségétől, ami sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését.
- [21] Az indítványozó sérelmezte, hogy a Kúria annak ellenére alapította végzését a Pp. 408. § (2) bekezdésére, hogy a Kecskeméti Törvényszék a jogerős ítéletben található fogalmazásmód szerint csak „túlnyomórészt” értett egyet a Bajai Járásbírósággal (6. o.). Ezzel a Kúria a saját jogértelmezésével is szembehelyezkedett. A felülvizsgálati eljárás egyes kérdéseivel a Kúria az 1/2021. (VII. 12.) PK véleményben (a továbbiakban: PK vélemény) foglalkozott. Az indítványozó álláspontja szerint a PK véleménnyel a Kúria eleve „alaptörvény-ellenesen, a jogalkotó kifejezett erre irányuló szándéka nélkül” vonta hatáskörébe annak eldöntését, ki jogosult a felülvizsgálatra. Azonban a Kúria a konkrét ügyben még a saját jogértelmezésével is szembehelyezkedett. A PK vélemény alapján a Pp. 408. § (2) bekezdése alkalmazásának két fő esetköre van. Az egyik az, amikor a másodfokú bíróság a Pp. 386. § (4) bekezdésének megfelelően, helyes indokai alapján hagyja helyben az elsőfokú ítéletet, tehát nem módosítja az indokolást. A másik eset az, amikor a másodfokú bíróság kiegészíti az indokolást, vagyis ahhoz hozzátesz, de az elsőfokú ítélet indokolásában foglaltakkal egyetért. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria támadott végzése egyik esetkörnek sem feleltethető meg.
- [22] Az indítványozó előadta, hogy a Kúria megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát is. Az általa alkalmazott kiterjesztő értelmezés túllépi az Alaptörvény által megszabott értelmezési tartományt, ezért nem pusztán *contra legem* jogértelmezés történt, hanem maga az Alaptörvény sérült. A Kúria eljárása önkényes és tisztességtelen, mert az adott jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normát érdemi jogi indok nélkül nem alkalmazta.

[23] Az indítványozó a panaszban hivatkozott arra is, hogy a Kúria visszautasító végzése ellentétes az Alaptörvénynek a jogegység követelményét megfogalmazó 25. cikk (3) bekezdésével.

II.

[24] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

C) cikk (1) A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.

T) cikk (1) Általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg. Sarkalatos törvény eltérően is megállapíthatja az önkormányzati rendelet és a különleges jogrendben alkotott jogszabályok kihirdetésének szabályait.

XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

XXVIII. cikk (7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

[25] 2. A Pp. érintett rendelkezése:

„408. § (2) Nincs helye felülvizsgálatnak vagyoni jogi perben, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indoklásra utalással hagyta helyben.”

III.

[26] Az Alkotmánybíróságnak először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról kellett döntenie. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26-27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29-31. § szerinti feltételeket. E vizsgálat elvégzése során az alábbiakat állapította meg.

- [27] 1. Az indítványozó jogi képviselője 2023. április 21-én vette át a Kúria végzését, majd a panaszt június 20-án nyújtotta be, az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőben.
- [28] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A határozott kérelem feltételeit az Abtv. 52. § (1b) bekezdése – annak *a)-f)* pontjai – rögzítik. A panasz ezeknek a feltételeknek megfelelt az alábbiak szerint.
- [29] A panasz tartalmazza azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozók jogosultságát megalapozza. Tartalmazza az eljárás megindításának indokait és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét. Megjelöli az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést, valamint az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit. Tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a támadott bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megsértett rendelkezéseivel, továbbá tartalmazza a kifejezett kérelmet a Kúria támadott végzésének megsemmisítésére.
- [30] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés
- [31] *a)* az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és
- [32] *b)* az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [33] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján tehát az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kellett: az indítványozó kimerítette-e a jogorvoslati lehetőségeit, az indítványozó érintettnek minősül-e, a támadott döntés az ügy érdemében hozottnak vagy a bírósági eljárást befejezőnek minősül-e, illetve az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmét állítja-e a panaszban.
- [34] Az indítványozó a fellebbezés, majd a felülvizsgálat igénybevételével kimerítette a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket, ezért számára megnyílt az út az alkotmányjogi panasz igénybevételére. Továbbá mivel engedményezés jogcímén vált jogosulttá az adásvételből származó követelés érvényesítésére, az egyedi ügy felpereseként érintettnek minősül.
- [35] A Kúria támadott végzése az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti, eljárást befejező döntésnek minősül.
- [36] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései Alaptörvényben biztosított jognak minősülnek. A panasz kizárólag e rendelkezések körében felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontjának, ezért kizárólag e két alapvető jog tekintetében vizsgálható érdemben. Az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése és T) cikk (1) bekezdése egyáltalán nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jognak, a B) cikk (1) bekezdésére pedig kizárólag akkor alapítható alkotmányjogi panasz, ha abban az indítványozó a

visszaható hatály tilalmának, illetve a kellő felkészülési idő követelményének sérelmét jelöli meg.

- [37] Az Abtv. 31. § (2) bekezdése szerint ha egy ügyben alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság már döntött, ugyanabban az ügyben érintett panaszos által, azonos jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányjogi összefüggésre hivatkozva alkotmánybírói eljárásnak nincs helye. Az indítványozó által támadott kúriai végzéssel összefüggésben az Alkotmánybíróság nem folytatott le alkotmányossági vizsgálatot, ezért a *res iudicata* nem áll fenn.
- [38] 2. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában foglalt törvényi feltételeket teljesíti-e. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [39] Az Alkotmánybíróság számos döntésében kifejezésre juttatta azt az álláspontját, hogy a Pp. 408. § (2) bekezdésének alkalmazhatósága elsősorban a Kúria mint felülvizsgálati (illetve a felülvizsgálat érdemi elbírálhatóságáról döntő) bíróság hatáskörébe tartozik {vö. pl.: 3450/2021. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [13]; 3169/2023. (IV. 6.) AB végzés, Indokolás [14]; 3183/2023. (IV. 12.) AB végzés, Indokolás [12]}. Ez azonban nem jelentheti azt, hogy a jogalkalmazói tevékenység ne állna alkotmányossági kontroll alatt. A bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét veti fel annak kérdése, hogy eloldotta-e magát a bíróság a jogszabály szövegétől. Ezért az Alkotmánybíróság teljes ülése az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat (a továbbiakban: Ügyrend) 31. § (6) bekezdését alkalmazva, külön befogadási eljárás mellőzésével, érdemben bírálta el.

IV.

- [40] Az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint megalapozott.
- [41] 1. Az Alkotmánybíróság a bírói döntések jogi megalapozásával kapcsolatosan az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében szabályozott tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványként határozta meg az indokolt bírói döntéshez való jogot. Ennek tartalmát az elvi jelentőségű 7/2013. (III. 1.) AB határozatban úgy foglalta össze, hogy a belőle fakadó, a bíróságot terhelő indokolási kötelezettség a bírói döntés „abszolút korlátját jelenti”, melynek értelmében a bíróság döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően köteles számot adni. E számadási kötelezettség magában foglalja azt a „minimális elvárást”, hogy „a bíróság az

eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Az Alkotmánybíróság vizsgálódása mind ebből következően arra terjed ki, hogy „az indokolási kötelezettséget előíró eljárási jogszabályokat a bíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelően alkalmazta-e” {Indokolás [33]}.

[42] A jelen alkotmányjogi panasz eljárás előzményét képező ügyben a Kúriának a Pp. 408. § (2) bekezdésének alkalmazásával arról az előkérdésről kellett döntenie, hogy a vagyonjoginak minősülő perben az első- és a másodfokú bíróság azonos jogi álláspontra helyezkedett-e, „azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indoklásra utalással” hagyta-e helyben a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet. A törvény szövegét a nem kötelező erejű jogértelmezési eszközként kiadott PK vélemény értelmezte oly módon, hogy 11. pontjának indokolásában a Pp. 408. § (2) bekezdése alkalmazhatóságának három esetkörét jelöli ki. Az egyik eset a Pp. 386. § (4) bekezdésének második mondata alapján történő helybenhagyás: ilyenkor a bíróság a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet annak indokai alapján hagyja helyben és csupán erre a körülményre utal ítélete indokolásában. Ilyenkor tehát a másodfokú bíróságnak nincs „hozzáfűznivalója” az elsőfokú ítéletben megjelölt jogi indokokhoz, ezért a két ítélet azonossága nyilvánvaló. A másik esetben „a másodfokú bíróság az ítélet indokolásában értékeli a fél másodfokú eljárásban megtett perbeli cselekményeit, illetőleg, ha az elsőfokú bíróság általa is helyesnek tartott és a döntését megalapozó érveit további érvekkel kiegészíti”. Vagyis ekkor a másodfokú bíróság egyetért az elsőfokú ítélet indokolásában foglaltakkal, azonban a fellebbezés, valamint a másodfokú eljárás folytán felmerülnek olyan új információk, érvek, amelyekkel a másodfokú bíróságnak szükségszerűen foglalkoznia kell. Az azonosság tehát nem maradéktalan, nem elegendő a Pp. 386. § (4) bekezdésére hivatkozni, azonban a különbözőség nem az első- és másodfokú bíróság jogi álláspontjában mutatkozik, hanem olyan körülményekre vezethető vissza, amelyekre az elsőfokú bíróságnak értelemszerűen nem volt ráhatása. Végül a harmadik eset az, „amikor a kizárólag hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezés minden tekintetben alaptalannak bizonyul, s ezért a másodfokú bíróság a Pp. 382. §-a alapján – az ügy érdemét nem érintve – helybenhagyja az elsőfokú ítéletet”, azaz ilyenkor az ügy érdemét érintő jogi kérdések vizsgálata – amelyek tekintetében vizsgálni kell az első- és a másodfokú bíróság álláspontjának egyezését – fel sem merül.

[43] Az alapperben az első fokon eljáró Bajai Járásbíróság azt állapította meg, hogy nem teljesült az adásvételi szerződésnek a Ptk. 6:215. §-ában foglalt azon feltétele, hogy az eladó az adásvétel tárgyát képező műtrágya tulajdonjogát átruházza a vevőre, ezért a vevő nem volt kötelezhető a vételár megfizetésére. Emellett megállapította, hogy mind az indítványozó, mind az eladó részéről megvalósult a Ptk. 6:91. §-a szerinti megtévesztés az alperes kárára. Ezen túlmenően azt is megállapította, hogy az

indítványozó megtévesztő magatartása a Ptk. 6:587. §-a szerinti utaló magatartásnak minősül, mert a jóhiszeműsége kizárható.

- [44] A Kecskeméti Törvényszék a másodfokú ítélet indokolásában úgy fogalmazott: „[a]z elsőfokú bíróság ezen tényállásból a jogszabályok helyes alkalmazásával helyes jogi következtetést vont le, amelyekkel a törvényszék is túlnyomórészt egyetértett, a fellebbezés tartalma alapján az alábbiakra utal” {a Kecskeméti Törvényszék 6.Gf.21.373/2022/5. számú ítélete, Indokolás [25]}. Ez - a két bíróság közti egyetértés korlátozott fokát jelző szóhasználat a „túlnyomórészt” minősítéssel - azt fejezi ki, illetve a két ítélet tartalmi kapcsolatára vonatkozó értékelésnek a lehetőségét alappal felveti, hogy a törvényi rendelkezés által megkívánt teljeskörű azonossággal szemben a másodfokú bíróság nem maradéktalanul értett egyet az elsőfokú ítéletben foglaltakkal. Ezek szerint vannak az ügy kulcsfontosságú kérdései között olyanok, amelyek tekintetében eltérő indokokat, megfontolásokat tekintett irányadónak. Más szavakkal, az azonos jogi indokolásra utalás rendkívüli jogorvoslatot kizáró feltételével jól érzékelhetően probléma van. Az Alkotmánybíróságnak – erre vonatkozó hatásköre hiányában - jelen ügyben sem feladata a két ítélet azonossága, azaz a kógens törvényi feltétel fennállása kérdésében való állásfoglalás vagy éppen annak cáfolata. Ugyanakkor a fentiekben jelzett kételyt látszik alátámasztani például az a körülmény is, hogy Ptk. 6:125. §-a tekintetében a Kecskeméti Törvényszék az elsőfokú ítéletnél részletesebben kifejtette, miért nem teljesítette az eladó az adásvételi szerződést, illetve miért nem volt alapja az indítványozónak a vételár követelésére. Ezen túlmenően a Ptk. 6:587. §-ának alkalmazása körében azt írta, „a felperes maga sem járt el megfelelő gondossággal a faktorálás, illetve az előfinanszírozás során”, továbbá az indítványozónak „is meg kellett volna győződnie arról, hogy a teljesítés valóban megtörtént-e, azaz [az indítványozó] jóhiszeműsége, önhibájának hiánya nem állapítható meg” {Indokolás [29]}.
- [45] A Kúria a támadott végzésben maga is felidézi, hogy döntése, és annak alátámasztása hangsúlyos, a kérdést eldöntő elemének tekinti a PK vélemény azon fordulatát, mely szerint a helybenhagyó ítélet akkor is megfelel a Pp. 408. § (2) bekezdésének, - azaz annak a törvényi kritériumnak, hogy az alsóbb fokú bíróságok döntéseinek teljes mértékben egyezőknek, „azonos”-nak kell lenniük - ha „a másodfokú bíróság az ítélet indokolásában értékeli a fél másodfokú eljárásban megtett perbeli cselekményeit, illetőleg, ha az elsőfokú bíróság általa is helyesnek tartott és a döntését megalapozó érveit további érvekkel kiegészíti”. Erre az értelmezésre hivatkozva állapította meg azt, hogy a Pp. 408. § (2) bekezdése szerinti egyezés fennáll az első- és másodfokú ítélet között {a Kúria Gfv.I.30.107/2023/2. számú végzése, Indokolás [7]}.
- [46] A panaszos által támadott kúriai döntés indokolása tehát úgy hivatkozik az ügy megítélése szempontjából a bíróság által irányadónak tekintett PK véleményben foglaltakra, mint az ítéleti érvelés meghatározó elemére, ezzel a PK véleményre, mint ítéleti jogalapra. A PK vélemény a Pp. 408. § (2) bekezdésében szereplő, első-, és

másodfokú döntések közti „azonosság” kérdésével is foglalkozik, pontosabban ennek tartalmát tágítja a „teljes körű egyezés” eredeti, tényleges jelentéséhez képest, azaz ennek eredményeként szűkíti a vagyoni jogi perekben felülvizsgálható döntések körét. A bíróságok által végzett jogalkalmazás természetesen felvetheti a jogértelmezést igénylő elvi kérdések tisztázásának és a bíróságok részéről történő egységes kezelésének a szükségességét. Az Alaptörvény a 25. cikk (2) bekezdésében éppen emiatt rendelkezik arról, hogy a Kúria az igazságszolgáltatási tevékenységén túl „biztosítja a rendes bíróságok jogalkalmazásának egységét, a rendes bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz.” Ez a Kúria számára nemcsak lehetőséget, hanem kötelezettséget is jelent, melyhez egyrészt a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.), illetve az egyes eljárási kódexek a felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslati intézménye útján pedig megadják az ítélezés egységének biztosítását szolgáló egyes eszközöket, így a kollégiumi vélemény és a jogegységi határozat jogintézményét is.

- [47] A jogalkalmazás egységessé tétele igényének, szükségességének és eszközeinek egyes kérdéseiről az Alkotmánybíróság a 3069/2019. (IV. 10.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.) már részletesen foglalkozott. Ebben – az Abh. meghozatalakor hatályos és irányadó jogszabályok alapján – a jogegységi határozatot definiálta olyanként, amely „a bírói jogértelmezésre kiható erőteljes, direkt és hatékony jogintézmény, amely természeténél fogva végső fokon a törvény előtti egyenlőség érvényesülésének a szolgálatában áll. A jogegységi határozat Alaptörvényen alapuló, minden bíróságra kiterjedő és kikényszeríthető kötelező jellege – amely egyebekben túlmutat az egyedi bírói döntések Bszi. 6. § -a szerinti kötelező karakterén – teszi a jogegységi határozatot quasi normává, másképpen megfogalmazva >>intern normává<<”. {Abh., Indokolás [33]} Ehhez képest az indítványozó által támadott bírói döntésben az indokolás alapjaként hivatkozott PK véleményben kialakított jogértelmezés még a bíróságok számára sem kötelező, a jogalkalmazás során „értelmezési segédlet”-ként vehető figyelembe. A kollégiumi vélemény quasi jogi norma rangjára emelve, azaz közzételező erejű normaként való alkalmazása és hivatkozása a jogbiztonságot, a bírói döntések transzparenciáját és kiszámíthatóságát veszélyeztetheti. Jelen esetben az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a támadott végzésben hivatkozott PK vélemény nem jogértelmezést, hanem – az „azonosság”, mint az alkalmazandó jogszabályi rendelkezésben előírt törvényi feltétel tartalmának és jelentésének a kiterjesztésével, újabb esetkörökkel való bővítésével - valójában jogalkotást valósított meg. Mindez azt is eredményezte, hogy alapjogok gyakorlását és érvényesülését hátrányosan érintő módon szűkítette a vagyoni jogi perekben hozott, érdemben felülvizsgálható bírói döntések körét. A bírósági jogértelmezés kereteivel, korlátaival kapcsolatosan az Alkotmánybíróság a 4/2022. (III. 23.) AB határozatában is – ugyan egy másik törvénnyel kapcsolatos jogalkalmazásra, jogértelmezésre nézve, de általános érvennyel - leszögezte, hogy „[a]z

Alkotmánybíróság szerint tehát a Kúria a Ve.-ben foglalt követelményeken túlmenően további feltételeket állapított meg jogértelmezéssel, ezzel valójában jogalkotást végzett. A jogalkalmazó nem írhatja felül a jogszabály tartalmát. A Kúria nem jogosult arra, hogy jogértelmezés formájában a Ve.-t kiegészítse a törvényben nem szereplő feltételek előírásával". {Indokolás [28]}

[48] Fentiek alapján az Alkotmánybíróság az indítványozó által támadott kúriai végzésben megjelölt PK vélemény tartalmát, továbbá annak a végzés indokolásában a döntés tényleges alátámasztásaként, az ítéleti érvelés alapjaként történő hivatkozását figyelmen kívül hagyja, és kizárólag az ügyben alkalmazandó jogi normát tekinti az alkotmányjogi panasz elbírálása során az egyetlen olyan normatív viszonyítási pontnak és mércének, amely valamennyi jogalkalmazóra nézve kötelező erővel bír a vagyoni jogi perek felülvizsgálhatósága kérdésében.

[49] 2. A jogilag megindokolt bírói döntés a jogállamiságnak olyan biztosítéka, amelyet az Alaptörvény – az Alkotmánybíróság értelmezésében – a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványának – az indokolt bírói döntéshez való jognak – formájában is biztosít, és olyan alkotmányos követelményt támaszt a bíróságok felé, ami kiterjed – az eljárási jogszabályok keretei között – az olyan esetekre is, amikor a bíróság formai okból, az ügy érdemét nem érintve utasítja el a beadványt. A jelen ügyben támadott végzés felülvizsgálati kérelem tárgyában született, ezért összefügg az indítványozó jogorvoslatához való jogával is. A felülvizsgálat a rendkívüli jogorvoslatok körébe tartozik. Az Alkotmánybíróság értelmezésében az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése nem követel meg olyan szigorú alkotmányos védelmet a rendkívüli jogorvoslatok, mint a rendes jogorvoslatok tekintetében. A jogorvoslatához való jog „lényegi tartalma a jogalkotótól azt követeli meg, hogy a hatóságok érdemi, ügydöntő határozatai tekintetében tegye lehetővé a valamely más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét” {9/2013. (III. 6.) AB határozat, Indokolás [28]}. Ennek a követelménynek a megvalósítása mindenekelőtt jogalkotói feladat: köteles biztosítani annak intézményi lehetőségét, hogy az eljárás érintett résztvevője legalább egy alkalommal kezdeményezhesse a hatósági (bírói) döntés felülbírálatát.

[50] A jogalkotót főszabály szerint nem terheli olyan kötelezettség, hogy ezen túlmutató jogorvoslati lehetőségeket biztosítson. Azonban az Alkotmánybíróság azt is megállapította az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése alapján, hogy amennyiben a jogalkotó megteremtette a jogorvoslat lehetőségét, az „a fellebbezést elbíráló bíróságok számára egyúttal olyan, az Alaptörvény 28. cikkéből fakadó alkotmányos kötelezettséget is létrehozott, amely szerint jogalkalmazásuk során a jogalkotó által megnyitott jogorvoslat lehetősége a – szakszerű fellebbezések megkövetelésében testet öltő – céljával összhangban, az Alaptörvényből levezethető követelményeknek megfelelően, így hatékonyan és ténylegesen is érvényesüljön” {14/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [43]}. A jogalkalmazóra tehát az a kötelezettség hárul, hogy a

jogszabályban biztosított jogorvoslatra vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket az Alaptörvény vonatkozó előírásaival összhangban alkalmazza. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését „mindig együtt olvassa a jogvita jellege, és az adott ügy típusa által kijelölt konkrét eljárásjogi szabályokkal” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}, vagyis a jogalkalmazás alkotmányosságának megítélése tekintetében az Alkotmánybíróság figyelemmel van az irányadó eljárásjogi keretekre. Ezek körén belül azonban a tisztességes eljárásból fakadó elvárás a jogalkalmazó felé – „a jogállami keretek között működő bíróságok feladata” – az, hogy az eljárási szabályokat az Alaptörvénynek megfelelően alkalmazza {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}.

- [51] A felülvizsgálat olyan rendkívüli jogorvoslat, amelynek rendeltetése nem korlátozódik a fél által elszenvedett konkrét jogsérelem orvoslására, hanem az egyedi jogvitan túlmutató, absztrakt, ám a jogállamisághoz szükséges feladat – a jogbiztonság, a jogrendszer kiszámíthatósága biztosítása – megvalósításának is eszköze. Ez a kettős rendeltetés világosan tükröződik a Pp.-nek a felülvizsgálat feltételeit meghatározó szabályainak indokolásából is. Erre tekintettel nem a jogorvoslatához való joggal ellentétes jogalkalmazás az, ha a Kúria a Pp. 408. § (2) bekezdésére hivatkozással utasítja vissza a felülvizsgálati kérelmet, és automatikusan nem vizsgálja annak érdemét.
- [52] Az indítványozónak az automatikus érdemi vizsgálatra irányuló érve az Alkotmánybíróság álláspontja szerint azért sem elfogadható, mert abban az esetben az Ügyrend 32. § (5) bekezdése értelmében a Kúria végzése nem minősülne mérlegelési jogkörben meghozott döntésnek, így pedig nem lenne támadható rajta keresztül az ügyben megszületett jogerős ítélet. Vagyis ha az indítványozó a jogerős ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjeszt elő, melynek tárgyában a Kúria nem érdemi döntést hoz, az alkotmányjogi panasz gondolatmenetéből kiindulva nem lenne lehetőség alkotmányjogi panasz benyújtására, csak amennyiben az Ügyrend 32. § (4) és (5) bekezdéseinek megfelelően már a jogerős ítéletet is támadta alkotmányjogi panasszal.
- [53] A Kúriát tehát semmi esetre sem terhelte olyan kötelezettség, amelynek értelmében feltétlenül, a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem hiányára való tekintet nélkül érdemben kellett volna foglalkoznia a felülvizsgálati kérelemben előadottakkal.
- [54] 3. Az Alkotmánybíróság már több alkalommal kifejtette véleményét és álláspontját a rendes jogorvoslatnak nem minősülő egyéb jogorvoslati lehetőségek alkotmányjogi megítéléséről. Ezekben kifejtette, illetve megerősítette, hogy „[a] következetes alkotmánybírósági gyakorlat szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdéséből kényszerítően nem következik a rendes jogorvoslati formákon felüli, egyéb jogorvoslati lehetőségek biztosítása. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság leszögezte azt is, hogy amennyiben a jogalkotó mégis megteremtette a rendes jogorvoslaton felüli, valamely további jogorvoslat lehetőségét, abban az esetben ez a jogalkotói döntés a

jogorvoslat elbírálására hatáskörrel rendelkező bíróságok számára olyan, az Alaptörvény 28. cikkéből fakadó alkotmányos kötelezettséget is létrehozott, amely szerint jogalkalmazásuk során a jogalkotó által megnyitott jogorvoslat lehetősége az Alaptörvényből levezethető követelményeknek megfelelően, így hatékonyan és ténylegesen is érvényesüljön {lásd: 14/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [43]; 11/2017. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [31]; legutóbb: 3285/2017. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [27].} {3020/2018. (I. 26.) AB határozat, Indokolás [39]}.

- [55] A fentiek szerint megfogalmazott követelményből mindenképpen következik a Kúria arra vonatkozó alkotmányos – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1), illetve (7) bekezdéséből fakadó – kötelezettsége, hogy világosan, a lényegi kérdésekre kiterjedően, nem sematikus, hanem a konkrét ügy sajátosságai által szükségessé tett mélységben adjon számot arról, hogy mire vonatkozó vizsgálat eredményeként, milyen szempontok alapján, mely tények figyelembevételével levont következtetések szerint milyen okokból jutott el a felülvizsgálat megengedhetőségét kizáró döntéshez.
- [56] A bírói (jogalkalmazói) döntés megindokolása azért is alkotmányos követelmény, mert a jogalkalmazó szerveknek egyértelművé kell tenniük azt – még hozzá a laikus, a joghoz nem értő közönség számára is –, hogy milyen jogi érvekre alapítják az álláspontjukat. Az Alkotmánybíróság megállapította, és következetes gyakorlatának részeként tartja számon azt, hogy az ügyben eljáró bíróságot nem terheli részletes indokolási kötelezettség a felek valamennyi érvelése tekintetében. Ugyanakkor azt feltétlen elvárásaként rögzítette, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alaposítással vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot {lásd mindehhez: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [31]}.
- [57] A Pp. 408. § (2) bekezdésének alkalmazása során a Kúria hivatalbóli döntési és jogértelmezési kompetenciájába tartozik, hogy megvonja azt a határt, amely elválasztja az érdemben vizsgálható, illetve visszautasítandó felülvizsgálati kérelmek körét. Ennek során kétségtelenül van mérlegelési lehetősége is, de a vonatkozó szabályozásnak vannak kógens tartalmi elemei is, és ez a jogalkalmazó tevékenysége sem maradhat alkotmányossági kontroll nélkül. A jelen ügyben a másodfokú bíróság úgy ítélte meg – és ezt rögzítette is ítélete indokolásában –, hogy „túlnyomórészt” ért egyet az elsőfokú ítéletben foglaltakkal, és a Ptk. 6:587. §-a szerinti utaló magatartás kapcsán az első fokon eljáró bíróság indokolásához képest attól eltérő hangsúlyokat emelt ki. A fentebb írtaknak megfelelően a másodfokú bíróságnak ez – a két ítélet egymáshoz való viszonyát kifejező - minősítése mindenképpen különbségekre utal a két ítélet jogi érvelése között, és alapos kételyt támaszt a két ítélet teljeskörű azonosságát illetően. A Kúria a támadott végzésben utal arra, hogy „a másodlagos keresettel kapcsolatban az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes jóhiszeműsége kizárt, valamint a kárt nem az alperes okozta a felperesnek, amely indokokkal a másodfokú bíróság is egyetértett” {a Kúria Gfv.I.30.107/2023/2. számú végzése, Indokolás [7]}. Azt azonban nem fejtette ki, hogy a másodfokú

bíróság minősítéséből következő különbözőségek ellenére miért állítható mégis, hogy a két ítélet „azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indoklásra utalással” született. Mindaddig tehát, amíg a másodfokú ítélet indoklása a két bírói döntés teljeskörű egyezősége tekintetében alapos kételyeket ébreszt, addig a Kúria végzésében kifejtett indoklás és gondolatmenet nem oszlatja el ezeket a kételyeket, és nem ad választ arra, hogy a Kúria a másodfokú bíróság minősítése ellenére miért, és mennyiben, milyen érvek alapján értékelte a két ítéletet teljesen egyezőnek, a felülvizsgálatot kizáró jogszabályi rendelkezés által megkívánt „azonos”-nak.

[58] A támadott végzés indoklása tehát nem volt tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróság – saját megállapítása szerint - „túlnyomórészt” értett egyet az elsőfokú ítélet jogi indoklaival. A törvényszék ez az értékelése ugyanakkor arra enged következtetni, hogy az elsőfokú ítélet indoklásának gondolatmenete tartalmaz olyan elemeket, amelyekkel a másodfokú bíróság nem értett egyet – akkor is, ha egyébként a helybenhagyás folytán az elsőfokú ítélet rendelkező részében foglaltakat maradéktalanul osztotta. Ebből azonban az is következik, hogy a Kúriának számot kellett volna adnia arról, hogy ezek a különbségek milyen hatással vannak a Pp. 408. § (2) bekezdésének alkalmazhatóságára. A Kúria ezt a valóságos és ténylegesen fennálló kollíziót saját végzésében feloldhatónak tekintette azzal, hogy kiemelt a két ítéletből két, valóban egyező indoklási elemet és ezzel megállapíthatónak és kimondhatónak tartotta a két döntés teljeskörű azonosságát.

[59] A döntés következménye az lett, hogy az indítványozó elesett a számára a törvény alapján nyitva álló jogorvoslat lehetőségétől, erre azonban nem kapott kellő alaposágú jogi magyarázatot. Jóllehet az indítványozó nem terjesztett elő a Pp. 409-410. §-ai szerinti felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet, a Kúriának – ettől függetlenül - a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogból, illetve az ennek részét képező indokolt bírósági döntéshez való jogból fakadó alkotmányos kötelezettsége, hogy a Pp. 408. § (2) bekezdése szerinti feltétel fennállásáról vagy fenn nem állásáról kellő alaposággal, az ügy lényegi kérdésében fennálló kétely észleléséről, azonosításáról és annak feloldásáról adjon számot. Ennek keretében a szükséges mélységű érvekkel cáfolatát kellett volna adnia a törvényszék - az irányadó jogi normának való megfelelés tekintetében – bizonytalanságot és alapos kételyt okozó értékelésének, illetve aggálymentes magyarázatát kellett volna adnia az azonosság kérdésében kialakult saját álláspontjának.

[60] 4. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza: nincs hatásköre arra, hogy akár az alapügy érdemében vagy abban a kérdésben döntsön, hogy köteles-e a Kúria érdemben vizsgálni a felülvizsgálati kérelmet vagy sem, azaz a jelen határozat rendelkező rész szerinti döntése nem jelent sem közvetlen sem burkolt álláspontot arra nézve, hogy a két ítélet jogi indoklása azonosnak vagy csak túlnyomórészt azonosnak tekintendő-e. A jelen határozat mindössze annak megállapítására szorítkozik, hogy a Kúria a panaszos által támadott végzésében nem adott számot a jelen ügy által szükségessé

tett kellő mélységgel és alaposággal az ügy lényeges kérdésében – ami jelen esetben a Pp. 408. § (2) bekezdésében foglalt feltétel teljesülése – hozott döntése indokairól továbbá ezzel, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése által garantált tisztességes bírósági eljáráshoz való jog egyik részjogosítványát sértő döntésével pedig megfosztotta az indítványozót a törvény által lehetővé tett jogorvoslat lehetőségétől.

V.

[61] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy a Kúria támadott végzése megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, valamint azon keresztül a XXVIII. cikk (7) bekezdését, ezért azt megsemmisítette.

Budapest, 2024. november 5.

Dr. Juhász Imre s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

- [62] A határozatot az alábbiakra tekintettel nem támogattam.
- [63] 1. Megítélésem szerint a határozat lényegében érdemben felülbírálja a Kúria végzését. Emellett a megsemmisítést az Indokolás IV. rész 3. pontjában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított, a bírói döntést megfelelően alátámasztó indokolás hiányára is alapítja.
- [64] A határozat a bíróság által hivatkozott PK véleménnyel kapcsolatosan azt állapítja meg, hogy az valójában jogalkotást valósított meg. Ez nem kevesebb állítás annál – mivel a bíróság jogot nem alkothat – mint hogy a PK vélemény alaptörvény-ellenes. Függetlenül az indokolással kapcsolatos, alább részletezendő véleményemtől, ezzel a megállapítással nem értek egyet. A hivatkozott PK vélemény csupán azt mondja ki, hogy ha az első- és másodfokú bíróság azonos érvek mellett jutott azonos döntésre, és ezeket *a másodfokú bíróság is elegendőnek tartva* az elsőfokú döntés indokolását képező érveket további érvekkel egészíti ki [„ha a másodfokú bíróság (...) az elsőfokú bíróság általa is helyesnek tartott és a döntését megalapozó érveit további érvekkel kiegészíti”], ez a Pp. 408. § (2) bekezdésének alkalmazhatóságát nem érinti. Itt nézetem szerint nem jogalkotásról, hanem az azonos döntést megalapozó és a másodfokú bíróság által is elégségesnek tartott érvrendszernek az egybehangzóságot nem érintő kiegészítésének megengedhetőségéről van szó.
- [65] 2. A Kúria végzésében egyértelműen megindokolta döntését.
- [66] Rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság az elsődleges keresetet miért ítélte alaptalannak, *„amit a másodfokú bíróság is helyesnek tartott”*. Ismertette azt is, hogy a másodlagos kereseti kérelem elutasítását az elsőfokú bíróság mire alapozta, *„amely indokokkal a másodfokú bíróság is egyetértett”*. Ezek után tényszerűen megállapítja, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét *„azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indokolásra utalással hagyta helyben”* {Ld. a Kúria Indokolásának [7] pontja}. A PK idézésével a Kúria arra utalt, hogy a másodfokú bíróság nemcsak helyesnek tartotta az elsőfokú bíróság ítéleti indokolását, hanem a saját (másodfokú) döntését is megalapozónak.
- [67] Az indokolás hiánya tehát nézetem szerint nem állapítható meg, és ebből következően az indítványozó jogorvoslathoz való joga sem sérült.
- [68] Megjegyzem, hogy a Kúria végzésében elbírált kérdést törvényességi-szakjogi kérdésnek tartom.

Budapest, 2024. november 5.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

[69] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2024. november 5.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró